

НОВИЙ ЧАС

ІЛЮСТРОВАННИЙ ПОЛІТИЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ЧАСОПИС

Ч. 17.

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Рік II.

ПЕРЕДПЛАТА в КРАЮ

місячно 2,400.000.

В Америці річно 4 долари.

АДРЕСА:

„НОВИЙ ЧАС“ Львів, Руська 18.

ПЕРЕДПЛАТА ЗА КОРДОНОМ

місячно рівновартість 15 кор. чег.

одно число 150 кч.

Нова президія українського сеймового клубу. За що арештували? — А так правда!

Ще не побіда.

З нагоди річниці існування червоної армії відбулося засідання Робітничої Ради в Петрограді. На цьому засіданні заявив Зіновєв, що визнання Свєтів через Мек Доналда він не вважає за виграну і підчеркнув, що одна босва дивізія і п'ять полків кінноти Будєного мають більшу вартість для Свєтів, як визнання з боку якоїнебудь буржуазної держави.

Подорож Рикова.

Предсідник Ради Народніх Комісарів Риков виїхав до Лондону.

де має відбути конференцію з Мек Доналдом.

Арешти в Болгарії.

В зв'язку з поголосками про оружні напади на югославянську територію арештовано в Болгарії понад 200 осіб. Арешти тривають даліше.

Вальоризаційний франк від 5—7. III.
1,800.000.

Франк тютюневий від 1. III. до
8. III. 1,800.000.

Франк залізничний і поштовий
від 1—15. березня 1,800.000.

В імені Річпосполитої Польської!

Суд окружний карний, яко Трибунал пресовий у Львові, рішив на внесок державної прокуратури, що зміст часописи „Новий Час“ число 13. з дня 21. лютого 1924 року в артикулі під заголовком: 1) „Бє-успіху“ в цілости. 2) Заголовок артикулу в довшій часті сторони другої. 3) „Як Юнг радить Польщі ратуватися“ в уступах між словами: а) словечок а; Нєрозкидати, б) від а певно в духу до кінця артикулу 4) „Не бачив Гриць“ в уступах від слів а) Поза тим він може до кінця артикулу. 5) „Кольоністи радять“ в уступі між словами: кольоністів а: На цьому з зїзді, б) знаки писарські в посліднім стиху. в) два останні слова артикулу. б) „Замикають „Просвіти“ в уступі аж до слів важко ро-

зібрати влучно б) три послідні стихи артикулу. 7) В рубриці „Дописи“ кореспонденція з Бродок в уступах між словами: а) живемо а: Чи Ви думаєте. б) вистави а: замїтити є містить в собі єство ад 1)—4) 5 а) б) 6) 7) злочину з § 65. а) з. к. ад 5) в) виступку з § 30). закона карного узнав доконану в дни 19. лютого 1924 р. — конфіскату за оправдану — і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493 з. к. заборону дальшого розширювання того друкового письма. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк. з 17. XII. 1862. Д. л. д. Ч. б. ex 1863. а іменно засудження за переступство на гривну до Мп. 4,000.000. Львів, 22. лютого 1924.

(Підпис нечиткий)

До кращого життя.

Дня 29. лютого відбулися загальні збори начального органу української кооперації — Ревізійного Союзу.

Минулими роками такі збори проходили незаметно не лише для широких кругів громадянства, але й для самих кооператив, чинника в діяльності союзу найбільш заінтересованого. Наше кооперативне життя находилося в початках, слабеньке, незрозуміле, невикористане. В той час, як на Вел. Україні кооперація охоплювала своїми рамами сотки тисяч українських селян і робітників, як там існували вже тисячі ідейних кооператорів, людей відданих душею лише кооперації — в той час у нас шойно ломано перші леди.

І проломано!

Війна усмертила кооперацію. Після війни вона відживає наново. І хоча надходять часи для нашої кооперації незвичайно тяжкі ізза страшних фінансових відносин, і чужого пановання, то все таки вже в 1922 році відновлено майже всі довоснні кооперативи (около 400), а 1923 рік збільшив їх число на 1200.

1200 кооператив і 12 повітових союзів, ось нова сила, яка наростає в нашому народі. Ту силу можна було завважити саме на загальних зборах Ревізійного Союзу. Репрезентували її вже не люди припадкові, або з роздвоєними душами,

у яких одна половина душі присвячена кооперації, а друга власним інтересам. Ні, репрезентує кооперацію вже цілий легіон правдивих кооператорів, свідомих того, що через кооперацію йде шлях до кращого народу. І якраз цей новий легіон напоює кожного надією, що наша кооперація не лише зростає і зростає в силу, але, що вона піде правильним шляхом.

До цього часу в Надзірній Раді Ревізійного Союзу засідали почасти люди, які з кооперацією

по своїм переконанням, особистим інтересам і вчинкам не мали нічого спільного: Директори спілок з обмеженою порукою, директори акційних спілок, капіталісти і т. д. Це була нечувана аномалія, можлива — хіба у нас.

Цьогорічні загальні збори усунули цих людей та поручили ведення кооперації справдішним кооператорам. Перший раз зірвано у нас з поглядом, що хто є членом всесильної кліки, той мусить належати до Рад і дирекцій всіх інституцій.

Нарешті! Нові люди, масмо певність, поведуть діло краще.

Після трагічної смерти Ольги Бесарабової.

Та подія стала голосною не лише в Польщі, але в цілому світі. Німецькі і чеські газети подають доволі обширні відомости про тактику польської поліції. Рівнож совіська преса присвячує тій справі багато місця.

Український соймовий клуб виготовив обширну інтерпеляцію, яка знайде свій відгомін в цілому світі. До цього часу маршалок сойму не допустив до внесення інтерпеляції.

Бруківий

„Век Нови” посунувся аж так далеко, що видрукував на своїх сторінках видуману легенду про те, що бл. п. Бесарабова занимала аж три мешкання та ходила з польськими офіцерами забавлятися. Аж гідь бере брати в руку такі „газети”.

Родина бл. п. Бесарабової, як ми вже писали, внесла до суду скаргу і тепер ведеться слідство.

ПЕТРО ФРАНКО.

ОГНИСТІ ПРИВИДИ.

(Продовження.)

„О ще гірше. Все йшло гаразд, заки не вернув пан Микола та не замешкав у мого пана. І вже по кількох місяцях помішалось мому панови в голові. Доктор Скоротіс казав, що його ніколи не можна лишати самого тож пан Микола спав завсіди в сумежній кімнаті. Ріжницькі в його поведенні я не помітив ніякої, був усе однако приязний. Ну вони знали на цьому ліпше, бо закликали ще одного лікаря із Москви і по консилії признали його слабоумним, заперли до санаторії, та судово назначили опікуном пана Миколу. Той лікар з Москви не дуже мабуть на тім усім розумівся, бо казав, що пан Микола пив за багато. А пив прецінь тільки пан Микола, а пан Іван ніколи!”

„То брати ріжняться між собою?”

„Щей як! Пан Микола то нераз

пізно в ночі ледви потрапляє до дому, а за чоловіка не дбає, хіба що йому хто потрібний. Коли пан Іван хотів зі мною їздити під вітрилом, пан Микола усміхнувся так погірдливо і сказав, що я на цьому не розуміюся! Я, що виріс над Українським морем! Або як обходився зі звірятами! Візник тримав крилики. Пан Микола казав собі принести молоді і я раз стрінув у саді молодого кріля, як здихав, а був висмаруваний якоюсь білою липкою масою. Також дівчата візника мусіли збирати йому вужі, жаби, ящірки і інчу погань. Одиноким його приятелем був той лікар з Москви, який тепер є з паном Іваном у санаторії. О, вони дуже великі приятелі. Дачу коло лиману винайми пан Микола а сам живе в Одесі! Усім майном заряджує сам, ну, але я думаю, що то так, якби вовка пустив до овець!”

Полян задумався глибоко і не помітив, як човнок повернув у лиман.

„А, ось і санаторія”, завважив син готельника,

Полян прийшов до себе. Рішився зглубити цілу справу.

„Вертайте до дому. Я зроблю прохід і верну залізницею!”

Легко вискочив з човна і випростував засиджені члени. Човник відбив від берега і Полян подався до чималого будинка окруженого чудовим садом і високою решіткою. Він позвонив, запитав про пана Тишовського і слуга повів його до ждальні. Тут прийняв його молодий чоловік подібний з виду до ліпшого камердинера, що представився йому яко асистент санаторії.

„Д-р Лисков на жаль вийшов”, сказав він, „але пан Тишовський врадуться із вашого приходу. Будь ласка, ходіть за мною. Сподіюся, що ви один із його добрих приятелів?”

„Один не з найліпших”, відповів Полян двозначно.

Сходами вийшли на перший поверх, де з тераси відкрився прегарний вид на лиман та густий сад довкруги санаторії.

„Пане Тишовський, ваш прия-

До цього часу вона ще не покінчена і один Бог знає, коли скінчиться.

Навіть шкільна кураторія вмішлася в ту справу. Інспектори ходять по українських школах і розпитують сторожів і дітей, чи в час

похорону відбувалася наука, хто ходив на похорон і т. д.

тував нелюдським способом Коршмаря і Апфельзіса.

Вкінці наведений і останній випадок з Ольгою Бесарабовою.

Делегація домагається заперестання тих нелюдських тортур і потягнення винних поліцаїв до відповідальності.

Восвода Зімни заявив, що видав острій наказ для охорони в'язнів перед **уживаними** поліцією методами. Крім того запевнив, що буде переведене остре слідство а винних потягнеться до відповідальності.

Що на те польські газетні гисни?! Чи й тепер скажуть, що все це гайдамацькі видумки?!

Делегація Станових Союзів у восводи Зімного в справі катування в'язнів на поліції!

Як подас „Дзеннік людови“ явилася дня 2. марта у восводи Зімного делегація Станових Союзів з д-ром Гершталем на чолі, щоби запротестувати проти знущання поліції над в'язнями. Делегація вручила восводі письменний протест з вичисленими параграфами з польської конституції, де говориться про заказ биття в'язнів і про яскравіші випадки знущання.

Там наведені ось які факти:

1. Підкомісар Кайдан скатував в жовтні 1922 р. студ. Івана Полюгу, який пізніше вніс скаргу до прокуратурі, але справа дотепер „спить“.

2. При вул. Яховича побито студ. Яцуру, який також вніс зажаленне.

3. Тамтого року скатовано Петра Тимочка і Степана Коцюбу так, що перший аж оглух.

4. Цього року тортуровано на поліції Брехера і Райсса.

5. В'язня Гріна били в той спосіб, що товкли його головою до муру.

6. „Чоловік“ Щерковський ка-

Нова президія українського соймового клубу.

В п'ятницю відбулися перевибори президії українського клубу. Перевибори спричинені виходом з клубу п'ятох соціалістичних послів та димісією дотеперішного го-

лови клубу пос. Самійла Пілігирського. Головою клубу вибрано сенатора Черкавського. Містоголовою посла Хруцького, секретарем посла Козицького.

Ціна життя.

Американське асекураційне товариство „Prudense“ зладило інтересне обчисленне ціни людського життя на основі судових рішень, скарг о винагороду страт понесених в наслідок необережності, злочинів і т. п. Ось ті цифри: в віці 5 літ людське життя варте 2000 доларів;

10 л. — 2500 дол.	45 л. — 5000 дол.
25 л. — 7000 „	61 л. — 4000 „
31 л. — 7600 „	65 л. — 1800 „
35 л. — 6800 „	70 л. — 1000 „
41 л. — 6000 „	75 л. — 500 „

тель Іпатович хоче з вами бачитися“, попередив асистент Поляна і сейчас вийшов, примикаючи за собою двері. Високий, дещо похилений, сивий добродій із вимученим, утомленим обличчям піднявся з окликом несподіванки з крісла і приступив до Поляна.

„А це що таке, таж ви не Іпатович“!

„Пс! Будь ласка не так голосно. Хочу сказати вам щось у чотири очі, так, щоби не чув ніхто більше“. Полян підійшов до дверей і обережно кинув оком на терасу. „Вибачте, що мені прийшлося змінити прізвище“, сказав сідаючи коло Тишовського. Я так мусів зробити, бо хотів легше до вас дістатися“.

Хорій на умі завагався, що йому робити і почав роздрознено перегортати картки книжки, яку саме читав.

„Я властиво називаюся Полян та живу в Києві. Случайно довідався про вас та прийшов до переконання, що тут не все в порядку“. Тишовський отворив уста, щоби

щось сказати, але Полян продовжав: „Це щастє, що застав вас самих. Кожда хвилина дорога. Я маю тільки одну ціль вилобути вас з прикрого положення. Тишовський не сказав нічого, але його понуре обличчя видимо прояснилося: почав набирати до Поляна довіря.

„Мені здається, що ви і ваш домашній лікар д-р Скоротіс упали жертвою дуже підозрілих інтриг.“

„Алеж певно“, сказав із оживленням Тишовський, „ви певно не від нього про це все дізналися? Це прямо виключене, щоби він міг впасти на якусь нову гадку в цій справі. Він свято і непохитно вірить, що я зійшов з глузду і то він, старий дурень, причинився до цього, що мене замкнуто тут“! Це прямо дивне, одначе, в який спосіб, дійшли ви до цих подробиць із мого життя“?

„З приємністю поясню це другим разом. Тепер дуже прошу вважати своїм другом та оповісти по ширости все, що вам приключилося“.

„Дійсно не знаю, як ви могли би мені допомогти, але вже за саму спробу почувуюся вам до вдячності. Одно можу вам навіть заприсягнути, що я бачу в ночі всякі можливі річі і то не в уяві але в дійсности. Навіть вчора в ночі я бачив вужа майже на півтора метра довгого як перебіг по підлозі. Такі появи бентежать мене невимовно і я таки остаточно збожеголю“. Тишовський зітхнув болісно.

„Вибачте“, сказав до Поляна, який удав, що дивиться через вікно „але колиб ви знали скільки я витерпів за останні місяці, ви не дивувалисяби, що я так пригноблений. Я навіть сам дивуюся, що видержав досі“, і знов болісний усміх заяснів на хвилину на його обличчі.

(Продовженне буде.)

По той бік греблі.

Артистичне і літературне життя в Києві та Харкові.

Київ і Харків це осередки українського культурного руху на В. Україні. Одно і друге місто згромадило в своїх мурах великі гурти поетів, музиків, критиків і театр. артистів. Всеж таки Київ, як і належить, стоїть на першому місці. Київляни і Харківці провадили до недавня завзятуші спори на тему, чи мистецтво має стояти на услугах комуністичної агітації, чи ні. Київ заступав думку, що мистецтво не може бути засобом агітації, бо тоді воно перестас бути мистецтвом. Останній зїзд обох гуртів пішов на згоду і тепер оба вони працюють разом. Поети і оповідачі дають вечери для публіки, на яких відчитують свої твори.

Театр під орудою Леся Курбаса перевищив багато своїм артизмом російські театри. Москалі заздрим оком глядять тепер на українську сцену і жалують, що в них такого нема. Театральна трупа Л. Курбаса „Березіль“ має понад 500 членів. Останніми часами будинок давнього театру Соловцова пврейшов у посідання трупи Л. Курбаса.

Призив до червоної армії.

Команда червоної армії розписала призив річника 1902. В призиві сказано, що рекрутів буде за багато і, що будуть брати тільки найбільше здатних.

6 літня річниця існування червоної армії.

Большевики приготувляють з великою помпою обходи в 6 річницю повстання своєї армії. По всіх містах і селах мають відбутися з цього приводу віча, відчити, театр. вистави і т. п. паради.

Червоні хрестини і шлюби.

Большевики відкидають усякі церковні обряди, називаючи це релігійним дурманом. Але без обряду тяжко і вони видумали свій — червоний.

Хрестини називаються в них жовтнини. Ці жовтнини відбуваються в большевиків так:

В якунебудь сільню сходяться „куми“ і гості; тоді родичі дитини показують їм свою дитину та питають яке ім'я дати новонародженому. Гості подають різні проєкти і вкінці котрийсь одобрює. Тоді ціла селя співає многолітте і підносить дитині дарунки. Імена виходять дуже дивачні. Борони Боже давати якесь ім'я з календаря. Всю мусить бути революційне;

отже прим. Кіма (Комуністичний Інтернаціонал Молоді), або Лерик (Ленін, революція і комунізм), Дісон (дитина соціального оновлення народу).

Те саме із вінчаннями. Двоє людей які хочуть жити зі собою заявляють це публічно, а зібрана публіка кричить „урра!“

Завії на В. Україні.

Цьогорічна зима багата в сніги не тільки в нас, у Галиччині. На

В. Україні впали такі великі сніги, що декуди верства снігу груба на 3 і 4 сажні. Позавівало дороги і залізничні шляхи. Поїзди місцями зовсім не ходять, а місцями обмежили рух. До прочищення шляхів зорганізовано велику масу людей, але роботи потребають ще довго, нім зачнетесь звичайний рух. Через запинення поїздів терпить дуже населення на брак топлива, бо з Донщини не можна доставити тепер вугілля.

З нагоди індійського нац. конгресу і увільнення Гандгі.

(До ілюстрації)

Індія, це велика країна зі старою культурою і старими традиціями. Учені подають цей край як місцевість звідки вивелись предки теперішніх європейських народів. Святий староіндійський язик, санскрит, мав бути спільною мовою в давнину — для багатьох народів індоєвропейської раси, заки вони ще не поділились і нерозбрились по частині Азії і майже по всій Європі. В Азії живуть Индуси, Вірмени та Іранці а в Європі, Греки, Італійці, Кельти, Ілрійці, Германці, Латини і, Слав'яни.

Тому не диво, що ця правітчина Народів, Індія, мавила до себе в дуже давні часи, світових подорожників та відкривців. Відкриття Америки було теж випадкове: Колумб хотів знайти дорогу до Індії наоколо світа і віднайшов Америку... Та рішачою судьбою для Індії було прокопанне суєського каналу, з того часу, починається, ціле лихо Індійців (подібно як галицька нафта для нас...) Туди звернули свої очі халчиви завойовники: Португальці, Гішпани, Французи та Англійці. В першій мірі Англійці. Бо як досі дорога до Індії провадила довкола Африки — то тепер, вона була до половини скорочена і брама до багатой країни стала отвором...

Панованне Англійців в Індіях можна означити від 1600 р. а дійсно від 1769. Хоч що правда Англійці, мусили ще довгі літа воювати і тільки поступенно зайняли провінцію за провінцією. Роки 1818, 1826, 1843, 1845 це бої поодиноких вільних провінцій, що обороняли своєї волі під проводом Емірів і Магараджів (князів і королів індійських). Опісля, а то 1857 року, відбуло велике індійське повстання проти Англії і його подавлено 1859 силою. Закінченне окупації Індії через Англійців, можна означити після останньої війни з Афганістаном (1878). В році 1895 заключила Англія договір з Росією і поділились, поміж собою останками охладів... (Та це ще не кінець! Останні дні принесли нове непорозумінне поміж большевиками і Англією з приводу — Афганістану...

І хоч Індія завойовували вже, всілякі можновладні (почавши від Дарія 517 р. перед Христом і Александра Великого 336 п. Хр.) то ніхто, стільки не засидівся що Англійці: Цілі віки!

А не можна сказати — що Індійці це Мурини або Мароканці, якими Франція хоче завоювати Європу...

Індійці мають старовинну культуру! Культуру, якої годі збагнути і прослідити. Їхні філософи стають відомі ще з десятого століття до Христа; їхня література почавши від Епопеї „Магабгарата“ „Рамаїяна“ скінчивши на тих численних ліричних поемах та драмах пятого та де-

вятого віку („Кавя“, „Рагуванша“, „Нейшадія“, „Шакунтала“, „Прічтакаті“ т. д.) аж до славнозвісного поста нових часів Рабінраната Тагоре — задивлюють весь світ... Але, понад силу культури, ідей, справедливости і науки... стоїть сила кулака і заліза.

Над 288 мільонами Індійців і над просторонею 2 і пів мільона квадратних кілометрів, панує жмінка зайшлих Англійців...

Що за причина, що культурний індійський народ не може визволитись з пут — хоч він такий численний — 200 мільонів, найчисленніший майже з усіх народів? Така причина — що Індійці не гартували тіла! Не кріпили сили тілесної і гарту до борби.

Вони, через свою релігію, що казала цінити тільки скупленне душі і душевний підйом, затратили розгін до визвольних змагань. Бо їх релігія наказує терпіння і виробленне душі до тої степені, щоби можна творити чуда.

І вони осягнули що надземську вищість! Індійські „Факіри“ творять непонятні чуда дива що їх і наукою не дослідити: їхній дух, цілком відривається від тіла і здібний переноситися понад дійсність...

Та одно замітно: ані факіри ані весь двіста-мільонний індійський народ не можуть зробити найбільшого „чуда“ — визволити себе з неволі!

А колись і християнська релігія голосила душевні практики і умертвління тіла... Та все пішло на відворот! І науку перевернули та звели до вигод тіла... і вірні з часом погодили обі ці сторони: душу і тіло... Але Індійці, брали свою віру не на шутки а на правду, а ще їм не вийшло на здоровле.

Аж останні часи принесли зміну з собою — національний відрух. Вправді цей відрух дальше звязаний з їхньою філософією та релігією (душевного піднесення і терпіння) та він поволі починає переходити вузькі свої рамки. — Там, починає нуртувати і шуміти затасна сила народу: Національний підйом!

Від якогось часу, заметушилось в Індіях! Англія потерпає і ця болячка (по Ірландії друга котру ледви загоїла — дала самостійність) не позволить її ні на хвилино спокійно вснути. Хмари насувають і буря недалеко...

Молодий пророк індійський Гандгі сидів довго у в'язниці. За нього впімнулись маси. Це ще підливалось олию до вогню. Чимраз більше і більше чується про індійські демонстрації, віча і спротиви. Вправді спротиви дуже мовчазні і тихі. Але вони масові — вони солідарні.

Бойкот Англії! — це клич.

„Бойкот“ страшне слово. Що варта Англія без торгівлі і промислу! Вона без сирівців з Індії і без збуту своїх товарів в Індії, засуджена на смерть.

І починається гра...

Що в Індії заварена вода починає ширше кипіти, то не мала заслуга і большевиків... Вони все вміють „по купецьки“ і там де можна самому, витягають каштани чужими руками. Щоби був добрий „гешефт“ почали страшити Англію не собою і своєю страшною армією з Буденним... тільки Індіями, Афганістаном і Індіями — що їх нічого не коштує.

Та Англії не з цих! Англіїська держава стара і має мудрі голови. У них дер-

ГАНДІ

жава не смітник а державні справи не пасок... Сяк чи так треба лихови зарадити! Не ради страху большевицького, бо большевики хотять визнання і... позички, а ради цього, що конечне: вирішити індійську справу!

З большевиками також порадили: дали визнання, а не дали того, без чого большевики жити не можуть — позички!

І так видно зі всього що Англія не тратить голови. Вона все уміє звязати киші. Дала самостійність Ірландії і зєдналась з нею тільки унією. Інчі провінції управляють собою самі, як домінії — а навіть свою суперницю Францію трохи заховстала: впадок франка і пострах на біржі це також робота зручної політики!

А на добавок всього, коли вже дещо непевні справи починають вивиснюватись, Англія дала большевикам визнання і починає думати про ту дуже важну річ — про Індію.

В останніх днях відбувся в Індії у місті Коконадо великий всеіндійський національний конгрес. Зібралось до 200.000 делегатів з найдаальших закутків країни.

Для них збудовано окреме велике місто (бараки). На трибунах засіло 15.000 людей решта заледви помістилось на безмежній площі. Конгрес тривав кільканайцять днів і говорило кількясот бесідників.

Конгрес виніс резолюції, в яких домагається для Індії повної автономії.

Англіїське правління, на разі, щоби заспокоїти Індійців — випустило пророка Ганді. А дальше... побачимо!

(Ого)

Аграрна реформа в Литві.

По здобуттю державної незалежності найважливішою справою для литовського народу було земельне питання. Це питання вирішив литовський сойм законом про аграрну реформу з дня 15. лютого 1922. Земельний закон введено негайно в життя і до першого січня 1923 призначено до вивлащення 44.268 гектарів землі. Із цього передано школам і інчим установам 7.371 гектарів. Решту 36.897 гектарів одержало 2.849 людей а саме 806 малоземельних 2010 безземельних і 32 ремісників. З тих 176 одержало землю без викупу.

Від 1 січня до 1. грудня 1923 передано публичним установам 14301

гектарів, а 73.236 розпарцельовано між 9.837 людей так, що ця земля дісталася 4.676 малоземельним селянам, 4.950 безземельним і 120 ремісникам. 599 людей одержало землю без викупу.

В році 1924 мається розпарцелювати 130 тисяч гектарів. Розуміється, що цю землю дістають не кольтоністи і не осадники а своє місцеве населення.

Чи

Ви вже приєднали „Новому Часови“ — бодай одного передплатника?

Вільний оборот чужими валютами.

Досі не усталено ясно, чи можна заключувати умови в чужих валютах. Дозвіл на заключування таких умов одержали тільки поодинокі польські банки та асекураційні товариства від огню, які приймають і виплачують чи то ощадности, чи то премії або забезпечений капітал в чужих твердих валютах. Крім цього приймають всі державні каси чужу валюту на сплату всяких податків та державних данин та на вплату акцій на Польський Банк. Та крім наведених чи то законом або розпорядками дозволених випадків оборо-

ту чужими валютами само господарське життя, спричинило, що всі майже умови та правні інтереси заключуються в твердих валютах, мимо цього, що вони після закона недопускаємі і як такі неважні. Щоби одначе зробити їх після закону важними та затвердити це, що саме життя витворило, має вийти на протязі місяця розпорядок міністра скарбу, на основі якого буде дозволений вільний зовсім оборот чужими валютами а з того моменту буде можна заключувати всякі умови в тих валютах.

Всі заколядовані гроші негайно переслати на адресу У. П. Т. „Рідна Школа“ у Львові, Ринок ч. 10/11. п., бо навіть малим опізненням спричиняється велику шкоду нашому прив. шкільництву.

Темний нарід.

Який ще забобонний наш нарід і як легко дасться обдурити ріжним пройдисьвітам най буде доказом слідуєча історія зі знахором який 12 лютого (на трьох Святих) „лічив в с. Бужку, золочівського повіту одну родину. І смішно але і сумно, що в теперішніх часах ще старші люди такі зацофані і дають віру ріжним чарам. Газді Гр. Сердюкови хорує жінка вже від трьох ліг блулить словами. Її стара мати баба Олена, дуже вірить, що чарами можнавилічити. Нараяла її друга баба якогось знахора-лікаря, який в сусіднім селі Скваряві лічить одного американа на ревматизм. Привезено його на Бужок і він ту відразу показався „фаховим“. Передовсім наказав всім в хаті давати кому небудь знати за него бо то шкодить чарам. Випитався чи є в селі арешт; як далеко постеруньк а сам він як казав походить з Румунії — Пізно в вечір взявся він „лічити“ Хорій молодниці завязав очі а чотиром бабам казав тримати лантух серед хати за кінці. Сам збив яйце і переконувався „чи нечиста сила приступила до хорої“. Переконавшись, що нечиста сила є заявив, щовилічить хору, але треба землі з за шестої границі. Обидва зяті баби Олени Гриць Сердюк і Василь Кожушина перед півночею запрягли коні і вибрались довкруги на шесте село. Через Білий-камінь, Почапи, Белзець, Скваряву, Островець і Пітричи, де за шестою границею надрапали пальцями пів мішка землі (накопати не було вільно, бо післявказівок лікаря, залізо шкодить чарам). Нім ті мали вернути з землею з за шестої границі він взявся „лічити“ молодшу сестру хорої, яка терпить а може і не терпить на придибку. Казав вбрати її „в гарну сорочку“ обтяв трошки волося з голови, роззувся і надер своїх онуч. Однакож найважлище це, що і теперішне ворожбиттво без долярів не обійдеться.

Шуя ворожбит казав так: „тепер я но потребує подивитися на заморські гроші і то треба як найбільше мені чисел“. Баби віруючи йому, що він потребує долярів но на короткий час напожичали зарав по сусідах 88 долярів, які „лікар“ з дівчиною завязували разом з обтятим волосем і з онучею в вузлик в коморі при свіглі місяця. Завязав знахор ворожбит добре бо доляри сховав відразу в кишеню а дівчині казав сховати вузлик так, щоби ніхто не видів і тільки вона має пам'ятати. На закінченне курації, іде ще разом з нею за першу границю вночі. І то наглив раздва, щоби

не здибатися з тими що ізза шестої границі прийдуть, бо то йому помішас. З Білого-каменя дівчина сама хотіла вертати але „лікар“ казав, що хоруба вернеться, він конче з нею мусить бути там де „залізничі розходяться, бо там її хоруба розійдеться“. Пішки дійшли вночі до Ожидова де „лікар“ сів на брідський потяг і відразу з долярами поїхав десь за трийцятю границю а казав ще дівчині, шкода, що „короньк“ при собі не має, бо її треба молитви говорити. Рано жандарми з Ожидова привезли її до дому, бо мало не замерзла, ночуючи під липами коло

стації. В дома приїхали вже були господарі з за шестої границі ще досвіта і зробили рух не так за заморськими грішми, як за дівчиною. Пропало все і якомусь шуї вдалася добре штука „на село людей дурити“. Тепер сміх з того є на доокочичні села, але чи зловлять того „лікаря“ то трудно, бо то не є в інтересі нинішних жандармів, они як знаємо мають інші обовязки — на разі — ревізії переводити.

Страх збирає, як подумати, що в теперішніх часах трафляються випадки такої темноти.

Гей! Сільська Інтелігенціє! Чи не через вашу байдужність можливе таке в XX. століттю?

Огляд сєтєвих подій.

Англія

тепер в великім клопоті Міністер внутрішніх справ Гендерсон виголосив перед своїми виборцями велику промову, в якій зазначив, що верзальський договір мусить підпасти ревізії, бо він дуже скривдив деякі народи. Франція і всі її підбрехачі дуже на того міністра озлоблені. Злоститься головню Польша. Польський посол в Лондоні Скірмунт зложив візиту Мек Доналдови і заявив йому, що Польша протестує проти тої промови і проти зміни договорів, на основі яких нас кривдить. Мек Доналд поклепав Скірмунта по плечах і перестрашеного посла успокоїв. Каже, що англійський уряд тепер ще не думає пропонувати зміни трактатів, а Гендерсон перед своєю промовою з ним не

порозумівся. Пан Скірмунт подякував Мек Доналдови за пояснення і вдоволеній відійшов.

У панів, то все так. Один говорить то, що думає, а другий говорить то противне. То називається дипломатія.

Мек Доналдови не випадає говорити про ревізію договорів, бо він президент міністрів. Тому післав він Гендерсона. Гендерсон наговорив, наробив великого шуму, а Мек Доналд нібито з ним не погоджується. Але Скірмунт вдоволеній.

Таке то в політиці. Вдар в стіл а ножиці обізвуться. Гендерсон ані словом не згадав про Польшу, а польський посол іде і протестує. На злодію шапка горить.

В Англії нові вибори?

Визначний англійський політик лорд Дерби заявив, що всьо вказує на те, що в маю відбудуться в Англії нові вибори до парламенту.

В лоні партії праці дійшло до непорозуміння. Більшість партії лає Мек Доналда за його становисько, що до промови Гендерсона.

Балкан

знова зачинає кипіти. В Греції вже від довшого часу безпорядки і ладу не може запровадити навіть Венізелос, найпопулярніший чоловік в Греції. Короля вигнали, республіки не хочуть, одні других стріляють, б'ються між собою і нема тому кінця.

А щоби і сусідам докучити, то

пускають в світ побрехоньки про Болгарію. Вони її дуже не люблять, звичайно, як сусід сусіда. І от пустили в світ вістку, що в Болгарії революція. Короля заарештували, міністрів поубивали і т. д. Тимчасом всьо це неправда. В Болгарії спокій. Та останніми днями розійшлася нова вістка, а саме, що

Югославія

виповідає Болгарії війну. Вже пів мільона війська післала на болгарську границю і туй туй війна. Причиною того Македонці. Македонія це край, о який вічно борються Болгарія і Сербія. Тепер Македонія належить до Сербії, чи там, як вона тепер називається — Югославії. Болгарія попирає Македонців в їх боротьбі проти Сербів і на своїй землі позваляє їм орга-

нізуватися. Македонські повстанці напатають з болгарських земель на Югославію і нищать її. З того приводу Югославія все грозить Болгарії війною. Болгарія зноваж відхрещується від вини і каже, що вона Македонцям ані не помагає, ані їх не організує.

Здається, що війни з того не буде, але спокою на Балкані також довго, довго ще не буде.

Людендорф перед судом.

В політиці то все так. Раз на столі, а раз під столом.

Людендорф був підчас війни шефом штабу, попри Гінденбурга найбільшим чоловіком Німеччини. Якби Німці були виграли, то його образ висівби чи не в кожній хаті. А тепер? Опинився під судом. Судять його таки німецькі судії за головну зраду. Бо, як ми вже пи-

сали, осеню минулого року хотів він перевернути правительство, захопити владу в свої руки і диктувати Німцям свої думки. Робив він це на спілку з провідником народних соціалістів Гітлером. Тоді їм це не вдалося і тепер їх судять. Той процес будить велике зацікавлення не лише в Німеччині, але в цілому світі.

Литва.

веде тепер сильну антипольську пропаганду, а поляків, які живуть в Литві за прикладом Польщі троха подушує. В польських костелах запровадили литовські проповіді, що Поляків дуже злостить і вони

на цілий світ трублять про свої кривди. А ми місто переповідати ті крики кажемо: Дай Боже, щоби наша церква на Холмщині мала такі права як Польська під литовськими кривдами.

Бомба в поспішнім поїзді Львів-Варшава.

Gaz. Poranna подає вістку, що в поїзді, який їхав зі Львова до Варшави знайдено під лавкою бомбу, від якої льонт вже тлів. Очевидно вину того приписує Gaz. Por. hajdamakom.

Тим поїздом вертали до Варшави два високі комісарі польщі Яшчолт і Сволькен. Gaz. Por. догадується, що бомба була спрямована на них.

За що арештували?

Живе собі у Львові, при вулиці Білинських ч. 70. зльокатований залізничник, Українець, Михайло Бені Беневський. Дня 12. лютого ц. р. — Беневський лежав хорий в ліжку — о 8. год. ранку впало до його помешкання трьох агентів з одним поліціантом і поліцейський псом і перевели найдокладнішу ревізію. Не найшовши нічого витягнули хорого Беневського з ліжка і забрали на інспекцію поліції. Там сказали йому, що він арештований за належання до тайної комуністичної організації, що видає документи на виїзд на Радянську Україну. По списанню протоколу засадили його до келі ч. 5. Відносини в тюрмі такі, що здоровий чоловік не довго

серед них потягнувби не то хорий. Келія неопалена, брудна. Поміщені в ній 60 людей сидять і сплять одні на других. Харч нище критики. Дня 23. лютого переволжено дезінфекцію келій. З вязнів постягано убрання так, що вони мусіли через $\frac{3}{4}$ години сидіти зовсім розібрані, а в часі обіду мусіли йти голі по холодних коритарах по їду.

Жінка Беневського пішла до комісаря Кайдана узнати за що держуть її мужа. Комісар Кайдан викинув її брутально за двері з криком: „Pani mąż jest bolszewik, a pani bolszewiczka“.

Держали Беневського до 24. лютого, хорого і зовсім невинного чоловіка через 12 днів серед страш-

них відносин. І потім ні сіло ні пало випустили.

Питання: за що арештували?

Чи не є то способи, якими хочеться стероризувати українське населення?

Беріть примір!

На поклик „Рідної Школи“ УПТ., на вияснюче отверте письмо п. Івана Герасимовича відгукнулися поодинокі громадяни й громадянки в спосіб гідний великої Нації. І так: Аматорський Кружок в Тисьмениці прислав рівн. 24 дол., село Добромірка (збаразкого повіта) рівн. 22 дол., Вп. п. Смик Петро привіз з Кракова відтамошньої укр. кольонії першу поміч 70,000.000 Мп. і обіцяв від кольонії дальшу, — Вп. п. Бородієвич Володимир зі Львова зложив рівн. 1 дол. і кличе всіх службовиків „ТОПАСА“, кожного на таку суму, — ВП. Учитель Іван Будманюк, Віра Трусевиц і Осип Нарольський обов'язалися крім 1 % щомісячного обов'язкового датку від своїх бруто поборів через 3 місяці платити по 5 мільонів надзвичайного додатку на „Рідну школу“ та визнають всіх ВП. державних Учителів (льок) до такоїж заяви. І т. д. і т. д.

Але безумовно найбільш цінні й найбільш зворушаючі жертви — від тих, що всьо жертвували для своєї Нації, бо кров і життя, це жертви від наших преславних Івалідів Дня 23 лютого цр. прийшли до „Рідної Школи“ 2 наші інваліди: один темний А. В. а другий без руки М. К. (оба не бажали собі оголошення їхніх імен в часописах) і кожний з них зложив з того, що від уст собі відобрали, по рівн. 1 дол. на „Рідну Школу“ та завізвали ціле українське громадянство до такихже жертв. Їх імена вписані в квітарі ч. 122 з 1924 р. і кожний може переконатися про автентичність.

Подаючи до відома що надзвичайну і відносно дійсно найбільшу жертву наших Героїв — не сумнівавсьмо, що наше громадянство гідно відгукнеться і не найдеться ніхто, що в теперішню велику хвилю не виконавби свого обов'язку супроти „Рідної Школи“.

До цього числа залучаємо чеки „Рідної Школи“ УПТ. — Пригадуємо, що з огляду на високі кошта поштової маніпуляції не оплатиться посилати квот нижших від 2,000.000 Мп. — Гроші слати негайно на адресу Головна Управа УПТ Секція „Рідна Школа“ у Львові. Ринок ч. 10. II пов. Два рази дає, хто зараз дає!

У. П. Т. Секція „РІДНА ШКОЛА“.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

Як годувати худобу?

(Далі.)

6. З яких стравних пожив звичайно складається паша худоби?

Нарешті треба нам пізнати, яку споживну вартість має звичайно оця паша, якою кормимо нашу худобку, себто кілька в кожній такій паші є білка, товщу, углеводнів, сушу, яка її мучкова вартість. Пізнавши це, будемо могли так підібрати пашу нашій худобі, щоби прокормити її розумно та без втрат і мати з неї бажаний хосен. Кожний господар з практики знає, що наприклад льняний макух має зовсім інчу вартість аніж солома. І з цієї практики кожний господар також і це знає, що наприклад солома солоні і сіно сінови не рівні. Усе те залежить чимало від погоди, землі, гноіння ітд. З природно доброї землі а ще й вигносної, при догаджаючій погоді усяка паша буде ліпша від цієї, яку зберемо з рілі лихої, пісної, квасної. У поданій нище таблиці ми побачимо список звичайно уживаних у нас кормів та ці стравні поживи (білок, товщ, углеводани), з яких кожда з них звичайно складається. Виразно кажу: не все, а звичайно.

Там, де ріжниця буває і дуже велика, нпр. при сіні, там подано кілька сортів того самого корму. Наприклад лісове сіно, сіно з сіножатий і то менше добре, ліпше, добре, дуже добре, щонайліпше. Добрим називається тут сіно зібране із середньо добрих сіножатий, в часі за погоди. При інших кормах такого докладного поділу годі перевести. Та всеж таки подану ось тут звичайну вартість кожного корму вираховано по численних і докладних пробах, які доконала сумлінна німецька хліборобська наука і узискані таким чином висліди про кожний корм дадуть і нашим хліборобам дуже цінну вказівку, як і чим годувати свою худобу. Про корми добуті у власнім господарстві кожний господар сам знає, чи вони звичайно добрі, чи лихійші. А що торкається купних кормів (напр. макухів), де вже не виключене усяке ошуканство, кожний з нас мусить знати, що купувати їх треба тільки в ретельнім складі, у сумлінних купців, передусім в кооперативних союзах, а не у будь якого обманця.

По тім усім пригляньмося таблиці.

У ній є (поза зовсім зрозуміли-

ми рубриками) при кождім кормі ще й рубрика: загальна стравна вартість. Це відноситься до завваження в 4 уступі, що професор Кельнер поділив усі відповідно до того, як з огляду на жування і травлення худоби ділають їх стравні частини на повно-та менше-вартні. Коли ми повновартність означимо числом 100, тоді менше вартні корми будуть мати менше число. І так, коли ми у цій нашій таблиці найдемо при житній солоні у рубриці: загальна стравна вартість число 30 а при дуже добрім сіні з конюшини число 74 ітд., тоді вже з самої цієї рубрики, порівнюючи тут одні числа з другими, довідуємося, яке місце займає з тої точки погляду кожний корм посеред загалу інших кормів. Ось і їх таблиця:*)

*) Я зложив її на підставі відповідних книжок проф. д-ра Кельнера і д-ра Фінгерінга (Мекери), д-ра Вольфа і д-ра Лемана. Щоби улекшити загально наших хліборобів зрозумінне теорії про годівлю худоби я обмежився тут тільки до „стравних поживних тіл“ а поминув тзв *Rohnährstoffe*. В стравних же навів скількість стравного білка, а залишив стравну протеину (*verd. Rohprotein*). Таксамо перерахував так зв. *Verdauliche stickstofffreie Extraktstoffe* на стравні углеводани. О. Л.

Черга	РІД ПАШІ На сотню частин мас:	Сушу	Стравних частин:			Загальна стравна вартість (повновартість 100)	Мучкова вартість у метр. сотнарі — кг.
			білка	товщу	углеводнів		
1. Зелена паша:							
а) трави							
1.	жито зелене	23.3	1.4	0.5	12.4	80	11.3
2.	кукурудза зелена	19.4	0.6	0.3	9.8	83	9.1
3.	овес зелений молодий	19.0	1.4	0.4	7.5	89	8.5
	„ у цвіті	23.2	1.2	0.4	11.4	75	10.0
	„ доспіваючий	46.4	2.1	0.8	21.9	58	14.7
4.	трава саме перед цвітом	25.0	1.5	0.4	13.0	87	13.1
	„ доброго пасовиска	21.8	2.3	0.6	10.9	92	13.1
	„ звич. пасовиска	20.0	1.7	0.4	9.9	91	11.1
	„ сіножатий	19.2	1.3	0.4	9.5	87	9.9
	„ солодка у цвіті	30.0	1.3	0.4	15.5	79	13.7
5.	ячмінь зелений	19.0	1.5	0.3	9.5	80	9.6
б) конюшини і їм подібні							
6.	конюшина червона						
	дуже молода	17.0	2.1	0.4	8.1	92	10.0
	з початком цвіту	19.0	1.7	0.5	9.3	86	10.2
	у повнім цвіті	21.0	1.7	0.4	9.3	83	9.7
7.	кон. рожева (шведська)						
	з початком цвіту	17.8	1.3	0.5	7.0	82	7.9
8.	кон. біла (поч. цвіту)	18.5	1.9	0.5	7.3	88	8.8
9.	інкарнатка в цвіті	18.5	1.5	0.5	7.5	81	9.0
10.	люцерна (дуже молода)	18.9	1.9	0.4	6.7	87	8.7
	перед цвітом	24.0	1.7	0.4	9.0	79	9.1
	в повнім цвіті	24.0	1.5	0.4	9.2	74	8.4
в) стручкові і інші							
11.	вика (поч. цвіту)	15.4	1.8	0.3	6.5	86	7.3
	„ у повнім цвіті	17.5	1.4	0.3	7.0	83	7.5
12.	горох (поч. цвіту)	15.5	1.9	0.3	5.5	83	6.6
13.	гречка в цвіті	16.3	1.1	0.3	7.0	87	8.1
14.	ленча	16.2	2.0	0.3	6.0	88	7.5
15.	листя капусти	10.0	0.7	0.1	5.0	91	5.4
	„ пашн. буряків	11.0	1.0	0.2	4.4	92	5.4

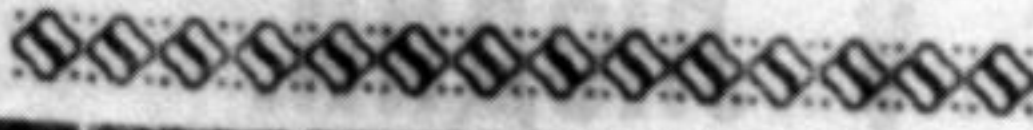
Черга	РІД ПАШІ На сотню частин мас:	Сушу	Стравних частин:			Загальна стравна вартість (повновартість 100)	Мучкова вартість у метр. сотнарі — кг.
			білка	товщу	углеводнів		
2. Сіно							
16.	з сіножатий лихе	85.7	2.5	0.5	34.6	49	18.9
	„ троха ліпше	85.7	3.2	0.6	36.5	58	23.7
	„ добре	85.7	3.8	1.0	40.7	67	31.0
	„ дуже добре	85.0	5.0	1.3	41.5	74	36.2
	„ щонайліпше	84.0	6.5	1.5	42.5	78	40.6
17.	отава	85.2	5.6	1.6	40.5	73	35.7
18.	лісове сіно	85.0	4.1	1.0	42.6	69	33.7
19.	сіно з квасних сіножатий	87.0	3.0	0.8	36.5	52	20.9
20.	„ з черв. конюш слабе	84.0	4.5	0.2	36.5	66	28.5
	„ добре	83.5	5.5	1.7	36.5	70	31.9
	„ дуже добре	83.5	7.0	2.1	37.5	74	35.6
	„ з часу сильних дощів	84.0	4.8	0.7	31.5	49	18.3
21.	„ з люцерни п. цвітом	84.0	8.1	1.1	32.5	63	26.5
	„ у цвіті	83.5	6.2	1.2	32.5	57	22.4
22.	„ з вики, поч. цвіту	83.3	10.8	1.4	31.2	69	30.4
	„ у цвіті	83.3	6.6	1.5	32.0	65	26.9
	„ з вівсом (вика в цвіті)	84.0	4.2	1.7	35.5	67	28.8
3. Солома							
23.	вівсяна	85.7	1.0	0.5	37.5	43	17.0
24.	житня (озима)	85.7	0.4	0.4	35.5	30	10.6
25.	пшенична	85.7	—	0.4	34.5	32	10.9
26.	яра	85.7	1.2-0	0.4-0.8	40-35.5	46-50	18.8-20.7
27.	ячмінна яра	85.7	0.6	0.5	40.5	46	19.0
	„ з конюшиною	85.7	2.4	1.0	37.0	56	24.2
28.	гороховянка	86.4	3.4	0.7	32.0	44	16.2
29.	гречанка	84.0	2.2	0.6	25.5	42	15.7
4. Полова.							
30.	вівсяна	86.2	1.4	0.8	32.5	79	28.6
31.	житня	85.7	0.7	0.4	25.5	63	22.0
32.	пшенична	84.0	0.9	0.5	23.6	74	24.3
33.	ячмінна	85.5	0.5	0.5	35.0	74	24.5
34.	гречана	86.8	1.6	0.5	27.0	59	17.8

(Далі буде в 19. числі.)

Сіамські подружки.

В Сіамі (в полудневій Азії) кожна дівчина, як дійде до означеного віку і не найде собі мужа, буває вписана в листу „царських доньок“. Це значить, що король стає її опікуном і старасться віддати її заміж за якого небудь провинившогося Сіамця. Цему подишене право вибору.

Завдяки цій системі, кожна Сіамка, хоч як погана не булаб, має все законного мужа, якому строгий закон наказує найбільшу пошану для товаришки життя.

Уздоровлювання польського скарбу.

безробіття а до часу ухвалення цього закону і переведення його в життя польська держава приневолена давати зі своєї каси підмоги для безробітних.

Досі видали на цю ціль 3000000 золот франків і то тільки для 30000 безробітних і коли прийдеся її удержувати всіх безробітних а тих тепер вже буде до 120000 то польська державна каса виплачувати ме казочні суми, зібгані межи інчим і від наших селян.

Такто йде санація польського скарбу. Лється в пропасть, яка не має дна.

Чи Ви вже вислали передплату??

Тим, що вибираються у Францію.

Від нашого передплатника тов. Н. Ж. одержали ми листа, в якому він подас цінні уваги для тих, що вибираються в Францію на роботи. Мстимо уривки, які послужать вказівками для тих, що хочуть їхати.

„В 1922 р. місячна платня робітників виносила 300 франків. Тоді 1 kg. цукру коштував 2 фр. 70 сантимів. Тепер 1 kg. цукру коштує 10 франків, а місячна платня також 300 франків, без харчу. Самі Французи сміються з наших людей, що за таку марну плату годяться робити. Та наш чоловік, як приїде у Францію, то стає безпомічний. А ось через що найбільше терплять:

В Мисловіцях, пограничній стації Галиччини і Шлеська агенти, які ведуть людей, дають їм підписувати різні папері. І вони їх підписують. Не знають навіть, що підписують. А як дехто запитає, що він підписує, то дістане відповідь: „Podpisuj bo nie pojedziesz“. І боячись, щоби не завернули, підписує, що буде виконувати у Франції таку а таку роботу і за такі а такі гроші. Приїде в Францію і оказується, що до

такої роботи, як він підписав, він не надається. Тоді господар наганяє його зі служби і жадає заплачення 300 франків за те, що його спровадив. Особисті документи задержує у себе. Робітник блукає без паперів, до роботи ніхто його не прийме аж попаде в руки поліції. Та дає його під суд, який видаляє з Франції. Часами і кілька місяців мучиться по французьких тюрмах.

Яка рада? Передовсім не підписувати ніяких паперів, як не знаєш що в них написано“.

А тепер розгляньмо, чи взагалі варта їхати до Франції? Платять там 300 франків. На польські марки виносить це около 120 мільонів. Удержання у Франції коштує около 250 франків. Що лишитья робітникові? Нічо. Тож в теперішніх часах не варта їхати у Францію. Там така сама біда, як тут.

Дехто думас, що з Франції лекше дістатися до Америки. Не то до Америки, але й до Канади далеко тажше дістатися ніж з Польщі.

Наша рада, щоби до Франції наші люди не їхали.

Наслідки польської санації.

В одному з попередних чисел нашого часопису писали ми, що найбільш поганим наслідком польської вальоризації буде обмеження і вповідженне праці робітникам по поодиноких торговельних і промислових підприємствах. Воно і так сталося.

Коли тому місяць назад число безробітних, — себто позбавлених через вальоризацію праці ро-

бітників — виносило не більше чим 40 000 — то це число дійшло дня 16 лютого до 107000 безробітних.

Не треба додавати, що безробітні, ці люди, це найбільш небезпечний для держави елемент і тому держава, як виновник того лиха, приневолена це лихо гоїти.

Для цієї ціли випрацьовують польські міністри та послали окремий закон про забезпечення на случай

Новий залізничний шлях Коломия-Кутки.

На останньому засіданню комітету будови нових залізничних шляхів вирішено межи інчим, щоби в короткому часі приступити до будови залізничного шляху Коломия-Косів Кутки. З огляду на погані польські фінанси, годі передбачити, коли зачнеється пропонування будова цього шляху, а якби вона і почалася, то крім держави будуть притягнені до покриття коштів цієї будови і місцеві заінтересовані круги, себто згадані повіти, наші сільські громади та і круги торговельні.

Узнаючи з боку господарського потребу будови такого шляху, треба із другої сторони побоюватися, щоби видатки на його будову не лягли великим тягарем на наших Гуцулів та щоби вони через пропонувану будову не понесли великих матеріальних втрат.

Скільки емігрантів може їхати до Америки?

Американський Сенат ухвалив нещавно новий іміграційний закон, себто означив скільки може приїхати до Америки нових емігрантів з кожного краю. Переведено це в слідуочий спосіб: Обчислено перше, скільки емігрантів приїхало з кожного краю до Америки в р. 1910. а відтак постановлено, що з цього числа тільки 2 проц. нових емігрантів може приїхати в найблищому часі до Америки. Коли проте в р. 1910 приїхало з одного краю до Америки 500 000 осіб, то в найблищому часі може виїхати з цього краю до Америки тільки 2 проц. від цього числа то є 10.000 осіб.

Пригадуємо в останнє!

Хто не вислав ще передплати на март або не вирівнав якої небудь залежності за „Новий Час“ той не одержить його, як також не одержить додатку великого портрету Тараса Шевченка.

Небезпечний вік у людей.

Япани вірять, що два роки в життю чоловіка є незвичайно небезпечними, а імен-но: двацять п'ятий і сорок дру-гий. До тих років Япани відносяться з великим недовірем, бо кажуть, що лю-ди втішаючися постійним щастям в ті роки мусять зазнати нещастя. Відповідно

до тих віровань, Японці в ті роки не беруться за ніякі ризикові діла чи підпри-ємства, вимагаючи більших трудів і жертв, бо все те може піти на марно і заважити рішучо на цілм життю. Особливо побою-ються в той час всяких недуг.

Ювілейна вистава стародруків у Національ-ному Музеєви (ул. Мохнацького 42).

З приводу 350-ліття першої друкованої української книжки у Львові 1574 р. — Апостола Івана Федорова Московитина — в Націо-нальному Музеєви улаштується в марті вистава словенських старо-друків. Виставу можна буде відві-дувати щодня 10—3 год. за вступом 500.000 м. п. Пояснення поодиноких частин вистави відбуватимуться по вторникам 2—4 за вступом 1.000.000 м. п.

Щоби дати змогу і провінції

познакомитися із словянськими ста-родруками, Управа Музея пригото-вила рухому виставу зразків старо-словянських друків, з якими може обіхати важніші міста — на бажанне місцевих культурно-освітних огнищ шкільних Управ за умовлену плату. — Ілюстрована історія українського друкарства з 255 великими пере-важно в природну величину клі-шами вже готова до друку, поя-виться в маю с. р.

Новий закон про охорону льокаторів.

Коли можна вивести льокато-рови помешкання?

Виповідження найму послідує тоді:

1) коли льокатор, що не живе в нужді і не є безробітним, залягас більше як з 2-ома чиншовими ра-тами;

2) коли льокатор або прийняті ним до помешкання особи пово-дяться в неморальний спосіб або порушують домовий порядк;

3) коли льокатор відступив ціле помешкання другому і то без відо-ма і згоди власника дому або від-ступив тільки частину помешкання та побирає за це за високий чинш;

4) коли льокатор має ще друге помешкання в цій самій місцевості а в другій місцевості тоді, як що воно не є йому потрібне до вико-нування його заводу або образу-вання дітей;

5) коли і гасгитель приступаючи до будови нового дому, призначе-ного на помешкання, приневолений розібрати або перебудувати старий, попередній дім, який по своєму призначенню не був мешканевим домом;

6) коли дім перейшов на влас-ність держави або самоврядування

з тим однак застереженням, що льокатор має одержати інше по-мешкання та зворот коштів пере-провідження;

7) коли власник дому потребує помешкання, в якому вже давніше поміщалася його робітня, склад або мешкали працівники його підпри-ємства, або яке перебудовано в початках війни для цілий підпри-ємства;

8) в випадках піднайму тоді, коли власник дому постарасться для субльокатора о відповідне поміщення.

Які права має субльокатор?

Субльокатор (піднаємець) має платити найвище 30 прц. цього чиншу, який платить головний льокатор. — Додаткові громадські та інші оплати, які має заплатити субльо-катор, не можуть в ніякому случаю перевищати суми, яку платить він за піднаєм.

За достарчанне субльокаторови домового урядження не може він платити більше чим 75 прц. цього чиншу, який платить головний льокатор за своє помешкання.

На випадок погаснення прав льокатора — субльокатор може

домагатися, щоби його узнано за головного льокатора цієї частини його помешкання, яке він займає довше чим три місяці.

На случай судового процесу між власником дому а головним льокатором суд має вівзвати і суб-льокатора, щоби боронив своїх прав.

В умові між головним льока-катором а субльокатором, яку ма-ється списувати на письмі головний льокатор може застерегти собі деякі причини, якіб уповноважио-вали його до виповідження піднай-му. В тім згляді субльокатори мають звернути на це увагу та старатися о докладне списання умови піднайму.

Коли можна переводити румацію?

Після узискання вироку на ру-мацію льокатора закон постановлює, що від дня видання дотичного вироку льокатор може уживати помешкання ще на протязі 6-и мі-сяців та шим способом закон уможливиоє йому підшукати нове поміщення для себе.

З цього законного добродійства не буде користати цей, який не прийме відповідної праці чи заняття вказаної йому через державний уряд посередництва праці.

КОМУНІКАТ

Де є ще свідомий громадянин У-країнець, який не передплачувавби „Нового Часу“.

Подільський Союз кооператив

ТЕРНОПІЛЬ, вул. Третого Мая ч. 2. (дім „Народної Торговлі“)

Приймає оферти на дерево будівельне, опалове, вуголь. — Веде торгівлю збіжем, яйцями, клочем, прядивом та всякими сільсько-господарськими продуктами. — Веде гуртвню мішаних товарів та господарських знарядів. — 0 — Години урядові від 9-ої рано до 1-ої по пол. і від 3-ої до 6-ої вечером. 1-1

Календар. — Березень 1924.

- 7. П'ятниця (23) Полікарпа. Правосл. Полікарпа. — Схід 5:56 Захід 5:12.
- 8. Субота (24) † Пр. гл. Івана. Правосл. Пр. гл. Івана. — Схід 5:54. Захід 5:15.
- 9. Неділя (25) Неділя сиропусна Правосл. Неділя сиропусна. — Схід 5:52. Захід 5:17.

Народні приповідки.

На Обрітнені (24. лют.) обертаються птці до гнізда, хлібороби до плугів.

Що сталося в березні.

- 7. 1487. Сидір Білий отаманом „Вірного війська Запорозького“.
- 7. 1877. ур письменник Василь Доманицький.
- 9. 1814. уродився Тарас Шевченко.
- 10. 1814. умер Тарас Шевченко.

Пригадки для Виділів Читалень „Просвіти“ на березень.

Відсвяткувати Свято Шевченка. Зібрані гроші відіслати до Т-ва „Просвіта“ у Львові на фонд „Учітєся“.

— 0 —

Всх арештованих в зв'язку з демонстрацією в часі похорону бл. п. Ольги Бесарабової випущено 29. лютого вечером на волю з вимогою студента Луна; всім заповіджено, що відповідатимуть перед судом з вільної стопи.

Гроб вець Лєн на вже на укінчення, цюкницю до оглядання гробівця допущені тільки деякі військові і приїзжі горожани.

Рвиоуправленне англійських жінок. Англійська і алата громад приняла проєкт закону, що признає право участі в виборах до законодатних та мійських установ усім жінкам, що скінчили 21 років.

Показується; що число жінок, які малиби право голосу булоб багато більше від числа виборців-мушци.

Смерть японського президента міністрів. З Токіо доносять, що бувший президент міністрів кн. Матзукато вмер.

Почтова тарифа лишається на час від 1—16 березня така сама, яка обовязувала від 16—29 лютого.

Війна за рабіна. Жиди в Пйотркові (в Польщі) вибирали минулого тижня рабіна. Між виборцями дійшло до кровавих бійок; кількох загоріліців потурбовано на добре, а один з жидівських сенаторів дістав так сильно каменем в голову, що мусів покинути поле битви. Вибрано остаточно др. Шапіра, рабіна з Сянока. Противники Шапіра потішаються, що польські власти не затвердять вибору нового рабіна, тому, що він не знає добре польської мови. Як то добре, що всякі, що не можуть погодитися між собою знаходять зараз миротворця.

Убранне за 6500 доларів. За таку велику суму продано не нове, а старе і порване убранне, але цінне тим, що його мав на собі в часі як його вбито, американський президент Лінкольн. Убранне порвали загорілі поклонники Лінкольна, з яких кожний хотів мати бодай малий кусочок на памятку. Тепер його продано за 650 доларів.

фльор. 1,850,000, рублі 3,500,000 копійки за рубель 0,000,000.

Збіжева біржа.

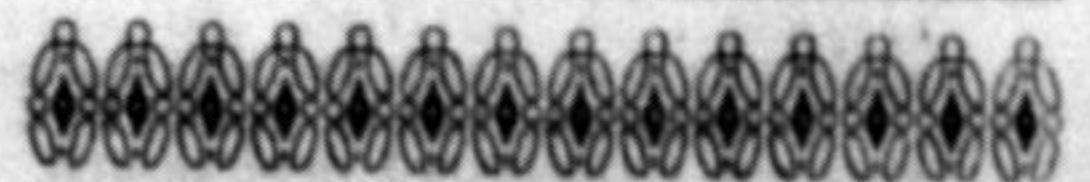
Львів, 3. III. 1924.

Кр. пшен. з 1923, 33,—35,000,000. Жито з 1923, р. 21,—22,000,000. Броварняний чмїнь з 1923 20,—21,000,000.— Овес з 1923, р. 21,—22,000,000. Горох пільний 00,000—01,000,000. Горох Вікторія 00,000,000 мід. Пшенична мука 40% „О“ 8,000,000, 55% „1“ 60,000,000, 70% „4“ 40,000,000. Життя мука 60% 52,000,000, 70% 45,000,000. гречана каша 03,000—00,000,000. Фасоля біла 60—66,000,000. Фасоля краса 60—61,000,000. — Ціни розуміється за 100 kg. без споживного податку. Місце, стація заладовання.

Ринок.

Хліб 1 кг. 500,000, м'ясо волове 2,800,000 свиняче 3,000,000, теляче 2,700,000, солонина 600,000—3,400,000, сало 3,800,000, смалець 4,000,000 масло десерове 8,000,000, масло кухонне 7,000,000, сир 1,200,000 яйця 1 шт. 250,000, сметана 1 літра 1,500,000, молоко 500,000, 1 кг. меду 3,000,000, бураки 1 гк. 30,000, цибуля 400,000, чісник 1 головка 50,000, курка від 5,000—8,000,000.

ОГОЛОЩЕННЯ.

Рільничі машини, бляху, цеглу, цемент та цвяхи поручає

„ВІДБУДОВА“

Промислово-торговельна Спілка з о. п.

у Львові, вул. Словацького ч. 14.

ч. тел. 330. Залізний склад;

вулиця Трибунальська ч. 1.

Біржевий перегляд.

Грошева біржа.

приватні обороти.

Львів, 3. III. 1924.

Амер. дол. 9,260—9,270,000, одинки двійки на рівні з інчими ам. дол., канад. дол. 8,800,000—8,850,000, Кч 272,000, фран. фр. 395,000, франки швайц. 1,600,000, фунт штерл. 39,000,000—40,000,000. Фр. бельг. 350,000. — Ліри 400,000. Лєї 450—470,000. Австр. кор. 131.

Золото: 20 кор. 42,500—43,000,000, 20 фр. 39,500,000, 10 рублів 55,500,000.

Срібло: кор. 780,000, 5 кор. 3,750,000.

Найскорше
Найвигідніше перевозить до
Найдешевше

Бразилії
Аргентини
Урагваю

1-2

Королівсько-Голяждський Льюйд
ЛЬВІВ, пл. Більчевського ч. 1. (ріг Городецької 77.)

В справі виїзду уділяємо інформацій безплатно.

„ІНІГ“

**МІЖНАРОДНЕ
ТОРГОВЕЛЬНЕ І ПРОМИСЛОВЕ ТОВ.**
ТОВ. з ОБМ. ПОР.

ДОСТАВЛЯЄ ЗІ СКЛАДУ У ЛЬВОВІ:

Комплетні урядження млинів, ВАЛЬЦІ „ДАВЕ-
РІО“ Ціріх, ЛУЩАРКИ „МАРС“ патент „КАС-
ПАР“, ориг. швейцарську газу марки „РАЙФ
ФРАНК“, ТУРБІНИ Франціса, мотори ДІСЛЯ,
льокомобілі і т. п.

ЛЬВІВ,

ПОДЛЕСКОГО 8/II.

ТЕЛЕФОН 413, 1236 і 1086.

Телегр. адр. „ІНІГ-ЛЬВІВ“.

6-52

Хто знає адрес Адольфа **Маштале-**
ра бувшого помічника в мель-
ника Альфреда Уельнера в селі Джури,
котрий виїхав в невідомому напрямі, хай
дасть знати листовно до його мами Мель-
ничук Марії, Кудринці пошта Мельниці.
Винагородження в доллях. Заграничні
часописи просять о передрук. 1—1

Зі всім, що входить в обсяг АР-
ТИСТИЧНОЇ РІЗЬБИ звертатись
на адресу:

Скульптор 7—30

Андрій КОВЕРКО
ЛЬВІВ, П'ЯТОЦЬКОГО 71.

УПРАВИТЕЛЯ

Кооперативи на селі положені при роз-
гауженню залізничних доріг недалеко
Львова **потрібно від 15. марта ч. р.**

Рефлектується тільки на здібного ко-
оператора, не жонатого або вдівця не
вище 40 літ та з добрими порученнями.

Першенство мають бувші УСС, або
студенти українського університету.

В місцевості догідно заложити Союз
Кооператив (в повіті нема і не вигідно) та
поширити торгівлю і промисел на всі мо-
жливі галузі. Залежить це від здібности
даной одишці, бо населення свідоме і ра-
до може. 4—6

Зголошення з поданням услівій і опи-
сом життя слати до Адміністрації „Нового
Часу“ під „Кооператор“ та долучити поч-
товий значок на відповідь.

Приймається надалі передплату
на сільсько-господарський місячник

„Сільський Світ“

Перший чвертьрік 2 мільони.

Америка ріццо 2 долляри, Чехія 50 корон.

Число 1 і 2 вийде в лютім. 2—4

Адреса: Перемишль, Зелена 5.

Мотори

від 6 до 60 HP. —
Млиніські каміння,
вальці, каспри, токарні, трансмісії,
паси, турбіни, праси до дахівок,
олійні, цемент, вапно, січкарні та
— всякі інші машини, знаряди, матеріали —
поручас 6—30

„ПІЛЬОТ“ Львів,
вул. Баторого ч. 4.

Видле й за редакцію відповідає Іван Тиктор.

УВАГА!

На свято 110-ліття народження Т. Шевченка (10 III. 1924.)

Т. ШЕВЧЕНКО: „КОБЗАРЬ“

перше повне, народне видання, в одному томі, з поясненнями й примітками д-ра В. Сі-
мовича, з портретом і біографією поета. — Стор. XXX + 431.

Ціна 80 центів, в оправі і 1 доляр з пересилкою.

ГОЛОСИ КРИТИКИ:

„... Виданий на гарному папері читким і великим шрифтом, з гарною біогра-
фією поета, з дуже цінним та, як на сей день, для „Кобзаря“ в цілому найкращим
коментарем, — „Кобзар“ Катеринославського Видавництва справді найблизче стоїть
до назви народнього видання. Тому ми щиро бажаємо, щоби сей „Кобзарь“ був на
столі селянина в кожній хаті всієї України“. — (Л. Білецький), „Українська Трибуна“,
(з 3. грудня 1921)

„... З ріжних оглядів заслуговує оце видання Ш. Шевченкового „Кобзаря“ на те,
щоб воно знайшлося в руках кожного читача „Учительського Слова“... Не було досі
такої щирої й заокругленої проби систематичного обяснення всього „Кобзаря“, як
це бачимо в виданню д-ра Сімовича. Потрібна (ця книжка) читачам „Учительського
Слова“ у школі і при їх праці над позацільною освітою, можна тільки гаряче пору-
чити їм видання Ш. Шевченкового Кобзаря з поясненнями та примітками д-ра Сімовича.
(„Учительське Слово“, ч. 2—4, з квітня 1922 р.)

„... Діждалися ми нарешті популярного видання цілого „Кобзаря“... Воно
повинно знайтись в кожній читальні і бібліотечі, в руках кожного вчителя, взагалі
в руках кожного, хто сам собі й иншим хоче вяснити Шевченкові думки, в руках
учеників, селян і робітників“. — (М. Возняк „Листьом з Просвіти“ з 15. січня 1922.)

„... Се беззаперечно гарний і дуже потрібний дарунок українському народові“

Продаж виключно за готівку. Книжки висилають негайно.

На більші замовлення — знижки 25—40%.

Гроші (невеличкі суми) можна прислати листом, а краще переказами на
Konto E. Wygowej Ziemelnyj Bank Готечаний, Львів, або — Zivnostenska Banka Praha
або — Wiener Bankverein, Wien або просто на адресу:

Eug. Wygowej Berlin SW 47, Yorkstr. 84 II. 6—10

Повний каталог В-ва безплатно.

До відома Всечесним Урядам громадським, парохіяльним, церковним Комітетам і П. Т. Публики.

Дішло до нашого відома, що п. К. Фельчинський, котрий передше займався
відливанням дзвонів в Тернополі, а від недавня те саме робить в Калуші крикливою
рекламою (воження дзвонів по ярмарках, агітація через одну жінку) позбуває свої ви-
робы викогистовуючи з одного боку недосвід П. Т. Покупця а з другого боку до-
віря, яке вони мають до нашої від давнашироко відомої фірми. Бо п. К. Фельчин-
ський в розгарі нес-вісної конкуренції не вагається запевнювати кожного з ким має
до діла, що він а наша фірма, то одно і те саме.

Тому, щоби не ширилось баламутство, а лихі, як щ до матеріалу, так і викон-
ання виробы п. К. Фельчинського не йшли на наш рахунок і не підкопували довіря,
яким ми цілком заслужено тимнось серед найширших кругів громадянства, подаємо
до загального відома, що з п. К. Фельчинським ми ніколи не мали і тепер не
маємо нічого спільного.

Тимсамим не їздимо ми ніколи зі своїми виробами по ярмарках ані нікого не
посилаємо в тім переконанню, що ніяка шануюча себе фірма не потребує хпатись
ярмарочною рекламою а пошукуючи за нашими дзвонами найдуть їх в наших складах
в Калуші і Перемишля. Де хотят би і тепер є на складі поврх 400 штук дзвонів
ріжної величини від найбільших до найменших.

Наш склад в Калуші міститься при вул. Цвинтарній, а в Перемишлі при
вул. Красінського ч. 63. за Сяном, а крім того в Товаристві „Церковна Штука“
в Станиславові.

При листавних замовленнях просимо звертатись до нас на адресу: 3—5

Ліярня дзвонів БРАТІВ ФЕЛЬЧИНСЬКИХ
в Калуші вул. Цвинтарна, або в Перемишлі вул. Красінського ч. 63.

З друкарні „Діла“, Львів, Ринок ч. 10.